

Peter Lindström på Henriksdals reningsverk tar prov på avloppsvatten som skickas till missbruksenheten på avdelningen för klinisk farmakologi på Karolinska universitetssjukhuset i Huddinge. FOTO: LARS PEHRSON

93 700 cannabiscigaretter på ett dygn

SvD har mätt halterna av narkotika i avloppsvatten under onsdagen den 19 februari i år. Proverna har tagits under hela dygnet från de största reningsverken i Stockholm med omnejd, tillsammans täcker de in Stockholms stad och en rad kringliggande kommuner. Totalt omfattas 1,4 miljoner invånare.

Mätningarna är gjorda 19 februari 2014 från 00.00-00.00 (Syvab: 08.00, 19 februari-08.00, 20 februari)

Himmerfjärdverket Syvab

Doser per 1000 invånare (295 000 anslutna)

Källa: Stockholm vatten, Syvab, Missbruksenheten på Karolinska universitetssjukhuset i Huddinge

Det är inte konstigt att cannabis sticker ut på det här sättet eftersom det används i högre utsträckning än andra droger, säger Alexandros Christakopoulos, kemist på Karolinska universitetssjukhuset.

Sammanräknat pekar provresultatet på att det rör sig om 1,7 kokaindoser och 66 cannabisdoser per 1000 invånare, med

”Kokain har också blivit en mer vedertagen drog. Det är inte längre bara på Stureplansklubbarna vi hittar det.

Christopher Landin, gruppchef för Citypolisens narkotikaspän.

andra ord mer än en cannabisdos per 20 stockholmare. Alexandros Christakopoulos vill dock understrika att metoden är relativt ny och inte helt färdigutvecklad, och att det därför finns en viss osäkerhet i de exakta proportionerna.

–Det betyder inte att sju av 100 stockholmare använder cannabis. En person som sitter och röker hela dagarna kan använda lika mycket som fem andra personer. För en total bild krävs noggrannare studier och fler analyser, säger Alexandros Christakopoulos.

Christopher Landin, gruppchef för Citypolisens narkotikaspän, reagerar på de uppmätta halterna.

–Spontant låter det som höga halter av cannabis, men vi ser också att det är det mest beslagtagna preparatet efter narkotikaklassade tabletter.

Kokainet har enligt Christopher Landin blivit både billigare och mer tillgängligt än tidigare. Även förekomsten av cannabis har ökat, men inte i samma takt.

–Alla grupper i samhället använder cannabis. Framförallt är det fler unga som lockas. Kokain har också blivit en mer veder-

Vattenprov taget på Henriksdals reningsverk. FOTO: LARS PEHRSON

tagen drog. Det är inte längre bara på Stureplansklubbarna vi hittar det, säger Christopher Landin.

Runt 1,4 miljoner invånare är anslutna till reningsverken som proverna hämtats från, vilket betyder att testet innefattar hela Stockholms stad samt ytterligare en rad kommuner i länet. Statistiken över antalet anslutna per reningsverk är inte indelad på åldrar och täcker in alla invånare från 0 år, snitten är därmed lågt räknade.

Högst halt narkotika per invånare kisas ut i toaletterna i västra Stockholm, med 84 cannabisdoser och 2,4 kokaindoser per 1000 invånare. Även i en mätning under en onsdag i december var halterna högst i västra Stockholm. I övrigt varierade halterna men låg i samma storleksordning vid de två provtillfällena.

Håkan Leifman, direktör på CAN, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, välkomnar den nya metoden att mäta halter av droger i avloppsvatten.

–Vi har väldigt dåliga skattningar av narkotikaanvändning bland vuxna. I folkhälsoenkäter

tenderar man att medvetet eller omedvetet dra ned sin nivå.

Förutom enkäter görs sammanställningar av tullens beslag men enligt Håkan Leifman säger beslagen inget om det totala bruket.

–Avloppstester är en lovande metod som jag tycker att man ska jobba vidare med.

När det gäller cannabis har CAN sett en förändrad attityd i sina enkäter.

–Just cannabis bedömer unga

1,4 miljoner invånare är anslutna till reningsverken som proverna hämtats från.

som att det finns mindre risker kring än vad de tidigare tyckt. Det finns ett mer tillåtande klimat, vilket ökar användningen och i sin tur gör synen än mer tillåtande, säger Håkan Leifman.

JOSEFIN PEHRSON
08-13 50 56, josefin.pehrson@svd.se
ERIK PAULSSON RÖNNBÄCK
nyheter@svd.se

FAKTA | BESLAGTAGEN NARKOTIKA

30 kilo kokain sammanlagt beslagtogs vid totalt 217 tillfällen under 2013. Under 2012 beslagtogs 26 kilo kokain vid 102 tillfällen.

FOTO: A. BOLANDER/REUTERS

579 kilo marijuana och cannabisharts togs i beslag under 2013. 1035 kilo beslagtogs under 2012.

Källa: Tullverket

2,5 procent av alla svenskar i åldrarna 17-84 år, motsvarande 190 000 personer, svarade i en enkät från forskningsenheten STAD att de har använt cannabis någon gång de senaste 12 månaderna.

Källa: Enkät från 2013 gjord av Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem (STAD) vid Karolinska institutet, på uppdrag av regeringen.

Avlopp avslöjar drogvanorna

STOCKHOLM NARKOTIKATESTAT Stockholmare tar nästan 94 000 doser cannabis under en vanlig onsdag – och runt 2 400 doser kokain, visar en analys av stadens avloppsvatten. "Alla grupper i samhället använder cannabis", säger Christopher Landin, på Stockholmspolisens narkotikaspän.

Under ett onsdagsdygn i mitten av februari tog invånarna i Stockholms stad med omnejd 66 doser cannabis per 1000 personer.

Det visar SvD:s undersökning av hur stockholmarnas narkotikabruk ser ut en vanlig dag mitt i veckan. Halterna är uppmätta i prover ur de miljontals liter avloppsvatten som spolas ned varje dag.

Testet har genomförts med

hjälp av Stockholm vatten och Syvab, som samlat in ett genomsnitt av avloppsvatten från stadens reningsverk under onsdagsdygnet den 19 februari 2014. Missbruksenheten på avdelningen för klinisk farmakologi på Karolinska universitetssjukhuset i Huddinge har sedan analyserat vattenproverna och räknat ut dygnskonsumtionen.

Resultatet är att invånarna

i reningsverkens upptagningsområden rökte runt 93 700 genomsnittliga cigaretter med cannabisprenat under det analyserade dygnet, och tog omkring 2 430 linor kokain.

–Avloppsvatten är en bra indikator för att kunna skapa sig en bild av hur stort problemet är. Vi kan med säkerhet upptäcka dessa narkotikakomponenter i vattnet.

FAKTA | SÅ GJORDE VI

De största reningsverken i Stockholm med omnejd tog under onsdagsdygnet den 19 februari regelbundna prover på infördet av avloppsvatten. Proverna har sedan skickats till Karolinska uni-

versitetssjukhuset i Huddinge. Där har forskare på avdelningen för klinisk farmakologi för SvD:s räkning testat förekomsten av narkotika i vattnet. Baserat på snittdoser enligt EU-standard har de räknat

ut hur många doser det handlar om per 1000 invånare. En dos cannabis beräknas exempelvis till 125 gram. Metoden beräknar även halterna utifrån hur långt ämnena hunnit brytas ned i kroppen.